

Aziatische veldkers; weer een nieuwe veldkers

Ruud Beringen, FLORON

Na de ontdekking van de éénbloemige veldkers (*Cardamine corymbosa*) rond 2000 blijkt er inmiddels nog een veldkers in Nederland verschenen te zijn.

Vanwege de Aziatische herkomst heeft deze plant de Nederlandse naam Aziatische veldkers gekregen. De eerste gedocumenteerde waarneming van deze soort dateert uit 2009 ¹⁾. Door haar onopvallende uiterlijk en sterke gelijkenis met de inheemse kleinbloemige veldkersen - kleine veldkers (*Cardamine hirsuta*) en bosveldkers (*Cardamine flexuosa*) - is ze waarschijnlijk aanvankelijk over het hoofd gezien. In het eerste kwartaal van 2014 is het aantal waarnemingen van dit plantje sterk toegenomen, zodat het nu al uit meer km-hokken bekend is dan de éénbloemige veldkers.

Herkenning

In Azië komen verscheidene op bosveldkers en kleine veldkers gelijkende soorten voor. De taxonomie van deze kleine veldkersen is een ware puzzel en nog niet helemaal uitgekristalliseerd. Voorlopig wordt de Aziatische veldkers aangeduid met *Cardamine hamiltonii*.

De Aziatische veldkers onderscheidt zich van kleine veldkers en bosveldkers door een combinatie van kenmerken:

- Aziatische veldkers heeft net als bosveldkers 6 meeldraden per bloem, bij de kleine veldkers zijn dit er meestal 4 (soms 5)
- Aziatische veldkers vormt geen rozet met wortelbladen;
- De bovenkant van de stengelbladen is bij Aziatisch veldkers kaal, bij de andere twee soorten zijn deze kort, aanliggend of schuin afstaand behaard (loep gebruiken).
- De deelblaadjes van de stengelbladen zijn bij de Aziatische veldkers min of meer drielobbig, maar dit kenmerk is variabel.

Eénbloemige veldkers heeft ook 6 meeldraden, maar deze soort onderscheidt zich door de veelal alleenstaande bloemen, de aanwezigheid van rozetbladen en door de meestal onbebladerde stengel.

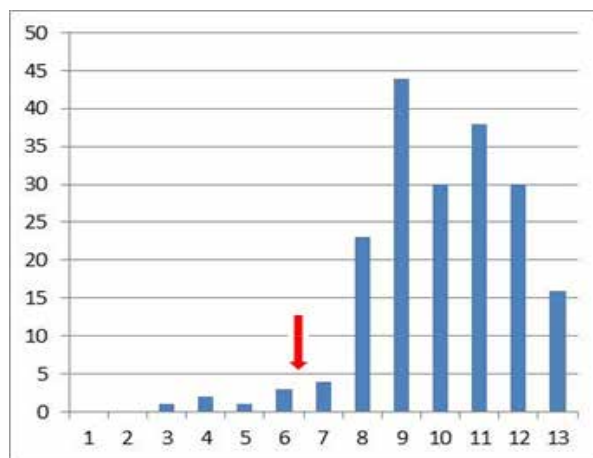
Aziatische veldkers op een stenige plek in de bebouwde kom van Nijmegen (Foto: Gert-Jan van Mill) - insnede de drielobbig deelblaadjes van Aziatische veldkers (Foto: Petra van der Wiel).

Explosie van waarnemingen

Aziatische veldkers is een vroege bloeier die voor de andere kleinbloemige veldkersen in bloei komt. In de afgelopen zachte winter stond zij in de maanden januari en februari al volop in bloei.

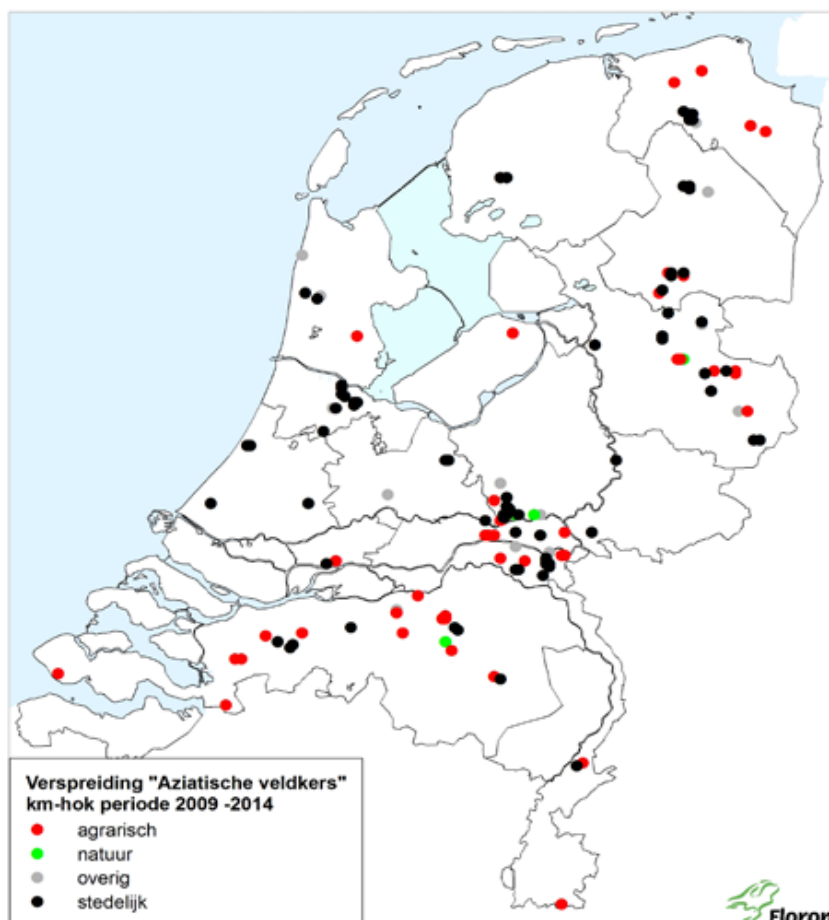
De aandacht die in de media aan deze soort werd gegeven in een Natuurbericht ²⁾, bij Vroege Vogels Radio en op het forum van Waarneming.nl, heeft geleid tot een ware explosie aan waarnemingen.

In de periode 2009 tot en met 2013 schommelde het aantal km-hokken waaruit de soort gemeld werd tussen de 0 (in 2010) en de 6 (in 2011) per jaar. Alleen al in het eerste kwartaal van 2014 werd Aziatische veldkers uit maar liefst 124 km-hokken gemeld! Er zijn nu meldingen uit ruim 130 km-hokken bekend en inmiddels is de soort in alle provincies opgedoken.

Het aantal waarnemingen van Aziatische veldkers per week in het eerste kwartaal van 2014. De rode pijl geeft het moment van media aandacht (Natuurbericht en Vroege Vogels) aan.

(Bron: Waarneming.nl)

Verspreiding

Het lijkt er op dat Aziatische veldkers zich, net als éénbloemige veldkers, via de handel in planten in Nederland gevestigd heeft. Beide soorten zijn aangetroffen in tuincentra en kwekerijen en worden waarschijnlijk met plantgoed verspreid. De meeste km-hokken waaruit Aziatische veldkers gemeld wordt (54%) zijn overwegend stedelijk. De soort wordt amper aangetroffen in km-hokken die overwegend uit natuurgebied bestaan. In het stedelijk gebied wordt de soort aangetroffen op plekken als begraafplaatsen, boomspiegels en onderlangs muren.

¹⁾ <http://waarneming.nl/waarneming/view/81937941>

²⁾ <http://www.natuurbericht.nl/?id=12215>

De verspreiding van Aziatische veldkers in de periode 2009-2014 (bron: Waarneming.nl en NDFD) met het overwegende landgebruik binnen een km-hok. (Bron: Waarneming.nl)